

❖ Ута ҳашаматли ва сабоатли обида
❖ Азиз, муътабар ва муқаддас бойлик
❖ Самаралил илм ҳаммага керак
❖ Клишнинг умр бўлип йўлаоши

1996 йил

Амир Темур йили

УЛУВБОР-ЛИКНИ СЕВГАН ҚАЛБ

Самарқанднинг Оҳани дарвозасидан ичкарига қириладиган жойда катта майдон бўлган. Майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

САРОЙМУЛКХОНИМ МАДРАСАСИ

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

Майдоннинг жануби мадраса ва масжид ўртасида тўрт бурчлиқ устун олиш бўлиб қад ростлаган. Бу майдоннинг ўнг томонида Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидининг чап томонида ўнг — рубару тарзда Сароймулкхоним — Бибиҳоним мадрасаси қад ростлаган.

риқлик элчиларни қабул қилган. Мирхонд «Равзат ус-сафо» асарига бу воқеани шундай тасвирлаган: «Амир Темур Самарқандга қайтган, Сароймулкхоним мадрасасига кўчди. Амрзода Пирмухаммаднинг тилаб, Забулстонга жўнатди. Мир элчисига тўн, камар туфча қилиб, ўз мамлакатига қайтишига рухсат берди. Мавлоно Абдуллох Келиш ва бир неча бошқа кишиларни Мир элчисига қўшиб Мир хохими Малик Фаррух номига зарҳал билан битилган мактубни ҳам жўнатди. Бу мактуб Мавлоно Шайх Муҳаммад ибн Хожа бандкур Тирмизий котиб қўли билан эни... ух газ, узунлиги етмиш газ қилиб ёзилган эди... Сохибқирон шу ерда Фаранг, Дашти Қипчоқ, Хиндистон элчиларини ҳам қабул қилиб, юртларига қайтишга рухсат берди. Шу вақтда Тошкентдан Хитой чегарасигача бўлган шаҳарларни Мирзо Улугбек, Андихон, Тароз, Қашқарни амрзода Иброҳим Султonga топширди. Сўнг Сароймулкхоним мадрасасидан отта миниб, ўзи қурдирган Кўксаройга борди...»

Шарафиддин Али Яздий маълумотига кўра, Амир Темур Хитойга юриши олдидан Сароймулкхоним мадрасасига кўчган. Шундай қилиб, мазкур мадрасанинг барпо этилиши Сохибқироннинг эътиборини тортган, давлат ишларини юритиш марказларидан бири бўлган.

Амир Темурнинг Жомеъ масжидидан ҳам ҳашаматлироқ, меъморлик ва санъаткорлик нуқтаи назаридан унданда устунроқ Мадраса Хонимнинг теозорлик билан барпо этилиши тарихчилар таъкидлашча кўп замон ўтмай унинг ҳаробага айланишига ҳам сабаб бўлган. XVI аср тарихчиси Хофиз Абду «Абдуллонома» асарига шундай ёзади: «Хозир ҳижрий тўққиз юз тўқсон бешинчи (1587) йилда унинг (Самарқанднинг) маъмуриги ниҳоятда орди. У вилоятда буюк Амир (Темур) ва унинг авлодларидан қолган ҳамда бўлиши ва байронликка юз қўйган иморатларини (Абдуллох II) тузатишга буйруқ берди. Жаноб Кубобо Кўкдалдо уни тузатиш ва қуришда тиришқоқлик кўрсатмоқдалар».

Кизини шундаки, оқоридаги манбада Абдуллохоннинг Самарқанддаги бунёдкорлик ишлари қайд этилса, унинг даврида Сароймулкхоним мадрасаси бузилгани ҳақида Малехо Самарқандий шундай ёзади: «Абдуллохоннинг Самарқандда қилган ёмон ишларидан бири Темур солдирган Масжиди Жомеъ рўпарасидан Мадраса Хонимни вайрон қилишидир. Бу мадрасани шундай буздирдики, унда Хоним мақбарасидан (Сароймулкхонимнинг онаси) бўлак ҳеч нарса қолмади». Буни қандай изохлашга оғинимиз. Аммо Мутрибининг «Тазкират уш-шаро» асарига бошқа манзарага дуч келамиз. Мутрибий мазкур асарига (1605) Фигорий Самарқандий деган шоирнинг тўра жойи ҳақида шундай ёзади: «Фигорий Сароймулкхонимнинг олия мадрасасидида (хозирда мадрасанинг олийлик сифатларига пултурлар етган) ҳужрада яшар эди». Мутрибий бошқаларга ўхшаб Сароймулкхоним мадрасасини Амир Темур қурдирган Жомеъ масжиди билан аралаштирмайди. У бошқа бир муносабат билан Сохибқирон масжиди «Масжиди Жомеъ бузур» деб тилдади. Демак, Малехо Самарқандий фикри қандай муносабат билан айтилгани аниқлиниши керак.

Манбаларда айтилишича, XVII асрнинг ўрталарида Мовароуннаҳр, жумладан Самарқандда катта фотарат — харобалик юз берди. Ана шу харобалик вақтида бир неча меъморлик обидалари қатори Сароймулкхоним мадрасаси ҳам қўлайди.

Самарқандда Регистондан Сиеб бозори томон бораватганда кўчанинг чап томонидаги муҳташам бино — Амир Темур қурдирган Жомеъ масжидини хозир кўпчилик «Бибиҳоним» масжиди деб атайдилар. Меъморий ёдгорликларга бағишланган илмий, илмий-оммавий асарларда ҳам, маълумотнома ва йўл кўрсаткичларда ҳам, бинонинг ўзига ўрнатилган мармар валаҳда ҳам «Бибиҳоним масжиди» деб нотўғри ёзилган. Бу бино аслида Амир Темурнинг Жомеъ масжидидир. Хозир бу обида таъмирланмоқда. Уни ўз номи билан «Амир Темурнинг Жомеъ масжиди» деб аташ тўғри бўлади.

Ғуломхон ҒАҒУРОВ,
филология фанлари номзоди.

Ишга кетаётми, Амир Темур хиёбонида сохибқирон ҳайкали атрофидаги ўриндикларнинг бирида ўтирган бир кишига кўзимиз тушиб, тўхтаб қолдик. Негадир у кишининг киприкларига кўз ёшлар думалоқлиниб осилиб турар, кўзлари эса зангори осмонга ўйчан тикланганча қотган. Гоҳ-гоҳ лаблари билангина нималарнидир шивирларди. Бекар-вор ўтиб кетмоқчи бўлганимизда у киши ўриндикдан кўзойнак олиб, бўғлини устига қўндириб, таниб қолдик. Янглишмасак бу киши билан «Шарқ юлдузи» журнали таҳририятида учрашганимиз. Бизга бу кишини қасбдошларимиз: «Бу киши Швейцариядаги яққо ягона ўзбек, доктор Усмон Жондан бўладилар», (ўртадаги сурат) деб таништиришганди...

Одоб юзасидан Усмон ақанинг ёнига торик, кўл бериб кўридик. Усмон ака бизни аниқ танимаса ҳам ҳўшумуамалилик билан саломимга алик олган холда ҳурмат юзасидан ўрнидан туриб, ёнидан жой кўрсатди.

— Марҳамат, ўтирим, юртошим, — деди кейин бизга синчковлик билан тикилиб. — Айбга буюрмайсиз, сизларни сал танимайроқ турибман. Узимизни таништирганимдан кейин у қайтадан кўл бериб кўридик: — Кўп бора раҳмат, қани, бир гурунг беринг!

— Йўқ, бу сафар сиз гурунг берасиз, — дедик хотиржамлик билан. — Кўлдан бери сиз билан сўбат қуриш ниятида эдик. Дароқе, бу қадамжолларда нима қилиб ўтирибсиз?

— Эҳ, оғайнижонлар, яратганга шукроналар айтиб ўтирибман. Темур бобомизга ҳавас билан боқиб тўймаганман. Бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор, — деди у бироздан сўнг оғир ўф тортиб. — Менинг қўрган-кечирганларим, ҳор-зорликларим биронинг ҳам бошига тушмасин, илоийм. 1937 йиллари қатағонда бошқалар сингари ота-онам ҳам юртни, Кўкони ташлаб кетишга мажбур бўлиб, Афристонга келиб қолишган. 1944 йили мен Афғон ўлкасида туғилдим. Тўрт ёшимда отам, кейинроқ онам мурувватларидан бебаҳра қолдим. Туркиядаги Шавкат ака ашайдиған оилада воғая етдим. Бошланғич тарбияни Туркияда олиб, 14 ёшимда Швейцария университетига ўқийман, деб мен ҳам кетиб қолдим. Моддий шароит ва айрим етешмовчиликлар тўғрисида ўқимиз — университетга киришмадим. Аммо ўқишга, билим олишга, саводхонликка қизиқишларим катта эди. Кейин ноилж меҳмонхоналар маъмуриятини тайёрлайдиган мактабга кириб ўқидим. Соҳани яхши ўзлаштириб, роппароса 10 йил меҳмонхонада ишладим. Бироқ бўлиб олиш, яратувчанликка илҳосим сўнмаганди. Жамғирилган маблағимни ўртага қўйиб, 1972 йили Швейцарияда камин печлар ишлаб чиқарувчи «Элхо» — О. Кандан ЛТД» фирмасини ташкил этдим. Фаолиятим ҳалоллик, тўғрилиқ ва юқори сифатликка асослангани боис, тезда шўҳрат шоҳуслаларига кўтарилиди. Мен яратётган печлар харидорларга бўлиб қолди. Умуман айтганда, электр соҳанинг устасим, десам бўлади. Фирма раванж топиб, Туркияда ҳам бўлимини очдик. Швейцарияда эса унинг бир неча тармоқлари, дўконлари мавжуд. Оила кўрдим, фарзандли бўлдим.

— Сизни «Доктор Усмон Жондан» деб ардоқлашадими?

— Бу фахрий унвонни 1991 йили илмий ишим учун Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясидан олганман. Ахир мен физикани жону танимдан яхши кўраман. Электр энергиясиз дунёни тасаввур қилолмайман.

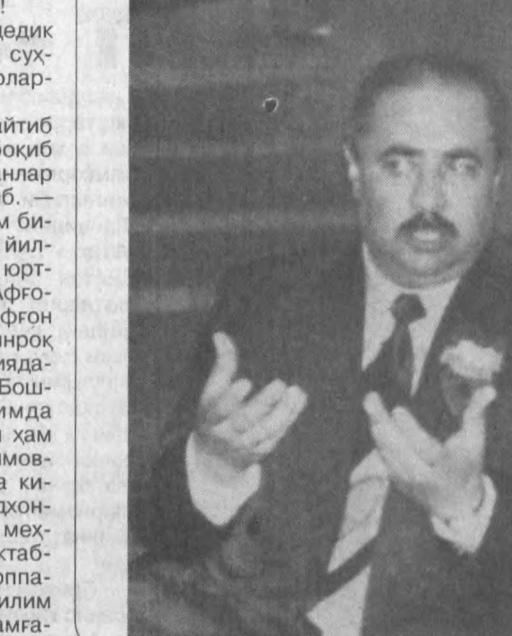
— Дароқе, айтишларича сиз Ўзбекистонга чет эл инвесторларини жалб қилмоқчи экансиз, шۇ тўғрими?

— Мустақиллик эълон қилган кунлардан бирмунча илгариқроқ Ўзбекистонга келиш бахтига мўшарраф бўлганман. Ўша йиллари Тошкентдаги кўпгина ишлаб чиқариш корхоналарига ишбилармон (Жанубий Африкадан, Франциядан келган шерикларим) дўстларим билан ташриф буюриб, тақлифларимизни, янги технология, тўқимачиликни тақлиф қилганимиз. Мустақиллик ҳали эълон қилинмаганди. Шундан бўлса керак, бизни кўпчи олган тошкентлик сановатчилар: «Корхонамиз хусусий эмас, унинг

тақдирини биз ҳал қилолмаймиз», деб елка қисийшганда ўшадди. Биз эса таравиз кўлтигидан тушган кимсаларга айлиб қолгандик. Мана, энди эса ўша, биз билан учрашган, фикр алмашган шу ерлик сановатчилар келиб, талабларини билдиришляпти. Биз ҳам қараб турганимиз йўқ, имкон қадар ердан беришга ҳаракат қилганимиз. Ҳечдан кўра кеч. деганларидек замонавий, энг илғор технологияларни фақат Европада келтириш устида бош қотарилганимиз. Кузатишимизча, хозир Ўзбекистон бозорига Осиё давлатларининг махсуслотлари кўпроқ экан.

«Ватан — саждагоҳ каби муқаддас» танловига

«ЮРТ ТУПРОҒИ КЎЗЛАРИМГА ТЎТИЁ»

— Европдан нималарни келтириш мумкин?

— Ҳамма ишлар талабга қараб амалга оширилади. Харидор: «Менга фалон технология ёки махсуслот керак, шунча оламан, шунча маблағим бор» деганидан кейин шай киришляпти. Бюртмани кутмай, ўзимиз ҳам қисман тасвирлар қилаймиз. Келинг, оддий бир мисол келтирай. Ўзбекистонга ишлаб чиқариш машиналарининг сўнгги марказдаги, аммо бироқ ишлатилгани олиб келсак, бундан 60—70 фоиз ютади. Яъни 1 миллион доллар турувчи қозғоч чиқарувчи машинани 400 минг долларга олиш мумкин. Унга ҳам бир йиллик кафолат берилиб, сотувчининг ўзи уни ўрнатиб, ишлаб чиқаришни йўлга қўйиб беради. Бу машинани эса ўртамеъна ҳамма ҳўжаллиги ҳам сотиб олиш имкониятига эга. 1 миллион доллар қандайдир 400 минг доллар қандайдир!

Хозирча «Нью ворлд Организеийш» ЛТД Ўзбекистон — Швейцария қўшма корхонаси ташкил этганимиз (1994 йил). Асосий мақсадимиз боа айтганимдек, Ўзбекистонга чет эл инвесторларини жалб этиш. Бозорини ўрганиш учун шаҳардаги «Саёҳат» меҳмонхонаси ёнида битта ихчам «Саодат» номи дўкомизини ҳам очганимиз. У ердаги 70 фоиз махсуслотлар Европанинг асил, тоза моллари. Мақсадимиз оддий олиб-сотарлик эмас, тўғри тушуниш керак, қўрғазмага қўйилган ҳар бир махсуслотимиз ортида етказиб бериувчи, ишлаб чиқарувчи, янгики замонавий технология турибди. Мақсадимиз фақат технологияни Ўзбекистон иқтисодига олиб кириш. Масалан, бутун бошли Цюрих шахрида биттагина қандолат фабрикаси бор. У

ердаги чиқариладиган шоколадларнинг ҳамма туридан келтирганмиз. Тўғри, бироқ кимматроқ, сабаби — тоза, андозаларга жавоб беради. Кийим-кечаклар, кундалик халқ истеъмол махсуслотлари ҳам шулар жумласига қиради.

Боя айтилгандек, деярли етмишдай жуда қийнаб ўтганман. Сунанигим бўлмаган. Шундай бўлса-да, Туркиядаги Шавкат акамдан (тутинган), Судрия Арабистондаги Мунаввархон оламдан миннатдорим. Тиркичилик оғир кечган дамларда: «Агар ўз она-Ватанимда бўлганимда, балки бунчалик қийналмаган бўлардим», деб ўйлардим. Ўшандаки энг олий орузум ҳам Ватанини кўриш, унинг фарзанди бўлишдек бахтга эришиш эди. Бунга ҳудуд хоҳласа эришялман. Эндиликда ана шу фарзандлик бурчимни қай тариқа бажарсам экан, деб ўз-ўзимга иш, ташаббус қилириб юрибман. Юртимга қилчалик нафим тегса ҳам бошим осмонга етарди.

— Республикаимиз Президентини Ислол Каримов «Ватан — саждагоҳ каби муқаддас» деб таъкидлаганлар. Сиз бу иборани қандай тушунаси?

— Ўз тили, пули, қадрият ва аъналарини ҳўкмон юрда яшаган ҳар қандай киши ҳам ўзини бахтиёр ҳисоблайди. Кимнинг шундай саждагоҳдан бенаҳаб бўлгиси келади. Эскидан «Мусофир бўлмагунча мусулмон бўлмайсан» деган гап ҳам бор. Шунингдек, ўзим ҳам мусофирчиликда Ватан деган туйғуни чуқур ҳис қилган, ардоқлаган одамман. Ватан туйғусини ҳеч бир сўз билан ифода етолмайман. Ишонмасми, мен мана шу Ватанга келиб, ўз ота-онам, қариндош-уруғларим, яқин кишиларим даврасига, қолаверса, юрагим ҳаловат топадиган жойга кириб қолгандекман. Бунданда азизроқ, бунданда муътабарроқ бойлики, ҳўзур-ҳаловатни, муқаддас нарсани кўраман. Ҳақиқатан ҳам Ватан мен учун саждагоҳ! Узимни ҳудди меҳрибон онам бағрида етгандек ҳис қиламан. Агар ишларим жўнашиб турса, даромадим ҳисобидан биринчи гапда клиника очаман. Бу юртим учун арзимас тўғҳам бўлиб қолади.

— Тошкент қаҳида қандай фикрдасиз? Одамлари ёқдимми?

— Очиғини айтсам, ҳали Ўзбекистоннинг кўп жойларига бўлганим йўқ. Шундай бўлса-да, мена Тошкентнинг кўм-қўлғили, режали қурилиши, меҳмондўст одамлари жуда ёқди. Жўрофий жиҳатдан ҳам қулай ерда жойлашган Тошкент Марказий Осиёнинг мегаполиси бўлишга арзийдиган шаҳар. У келажакда Нью-Йорк, Токио, Франкфурт, Лондон, Цюрих каби шаҳарлар сафидан ўрин олишига ишонман. Дароқе, бу ерда ўзбек бизнесменларидан ташқари Эркин Воҳидов, Уткир Ҳошимов, Тоҳир Малик каби шоир ва аъвучилари билан танишиш бахтига ҳам мўшарраф бўлдим.

— «Оқшом» газетаси муштарийларига қандай тилақларингиз бор?

— Газетанинг ҳамма муштарийларига, айниқса ёшларга тилақларим кўп. Авваламбор гаирятили бўлишини, ҳўнар ўрганишини, муҳими, ҳар қандай таъдид ходисаларига дош бера оладиган бўлишини. Таъбирдан ва ишбилармон хорижиқ биродарларимга айтадиган гапим шу: менинг азиз юртошларимни қаттиқ ҳурмат қилинглар, улларга фойдаси тегадиган иш бўлсагина тасвия қилинглар. Агар шу ерда номин бутун бўлсин, десанглар, ҳар бир соҳадан номин йиллик таърибига эга бўлган ўзбекларнинг аъгани маҳкам тўтинлар, ишончини оқланлар, раҳматига сазовор бўлинглар! Эътироф етишим керакки, бундай имкониятларни мен ҳали ҳеч қайси бир мамлакатда учратган эмасман.

— Кўп раҳмат, учрашгунча, — деб у киши билан хайрлашдик. Швейцариялик жаноб Усмон эса елка қисиб қолди. Сўнг ортимиздан таъкидлади:

— Яна газет-пазетга ёзиб юрманг-а, бир кун келганда ўзини сизларни қидириб топаман...

Юсуф АБДУЛЛАЕВ,
Зоир ТУРСУНОВ.

Улқамизнинг шифобахш ўсимликлари

ТОҚҚА ЧИҚМАСАНГ...

Дўлана бўйи тўрт метрга етадиган бутасимон даррахт, аттиркуллар оила-сига мансубдир. Новадларни қизил рангли тисиллар билан қопланган Гуллар сарғиш, оқ рангли, қулқис сарғиш эга бўлиб, қалқонсимон тўп гулли ҳосил қилади. Меваси кўзда пишади. Меваси тўқ қизил ёки оқ сарик бўлиб, ҳидисиз бўлади.

Додо халқимиз дўланани «қўл оласми» деб ҳам атайдди. Чунки дўлана даррахт ва унинг япроқлари олма даррахтига ўхшаб кетади. Лекин унинг меваси олмадан анча кичик. Дўлана Урта Европада, Швеция жанубида, Қора денгизнинг ҳар томонида, Грекияда, динеримизнинг тоғли ҳудудларида ўсади. Шу боисдан ҳам халқимиз «Тоққа чикмасанг дўлана қайда» деб беҳиж айтаган...

Табобатда дўлананинг гули ва меваси қўлланади. Бёзван ёш новадлари ҳам тасвия этилади. Меваси таркибиде ҳолин, ацетиловон, флавонидлар, ошловчи моддалар бўлади. Шу билан бирга витамин гликозиди, биоцид, рутин, қанд, каротин, олма, лимон қанди нисбатлар жо бўлиган. Урузида амғидлар ва эфтибор мейи сақлайди. Шу сабабли бир талай хасталиқларни даволашда дўлана иштироили қилинмоқда. Ундан тайёрланган доривор препаратлар орақ-қон томир касалликларини даволашда аҳолироқ малҳам ҳисобланади. Қон босимини ошганда (гипертония), қалқонсимон безнинг фаолияти ошганда, паритонко-тирликда, асабини тинчлатирувчи восита сифатида қўлланади. Дўлананинг суюқ экстракти мураккаб дори — қардиовон дори препаратлари таркибига қиради. Уқуқисилда, юрак асабиде дўлана билан тоғ симбули аралашмаси яхши наф келтиради. Масалан, Францияда махсус таркибга тайёрланади. Шу дори таркибиде дўлана ва тоғсимбул аралашмаси бўлади.

Дўлана қондаги холестеринни қамайтиради. Масоодо дўлана-нинг доривор препаратлари бўлмаса, уни ўй шароитида ҳам тайёрласа бўлади. Дўлана хусусида Юсуф ибн Муҳаммад ибн Юсуф ат-Табил ал-Ҳаравий шундай ёзиб қолдирган:

Боғда ўсадиган қизил Дўлана, фойда берар мева ва жигарга ҳам. Қўнғил айнишю қон Қушишин Ва тандан сафронини йўқтар ҳар дам. Буйрак билан болга қувват береди, ич буруғини ҳам айдай барҳам.

Мирзаамир МИРЗАШАРИҒОВ,
дорийшнос

Барча соҳаларда туб ислохотлар юз бераётган юртимизда иқтисодиёт илмининг ўрни салмоқлидир. Бу соҳанинг бугунги кундаги аҳамияти, истиқбол хусусида Тошкент Давлат Иқтисодиёт университети кафедраси мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор Қаландар Абдурахмонов билан суҳбатлашдик.

Иқтисодий фанлар ўқитилишининг бугунги аҳволи ва истиқбол ҳақида қандай фикрдасиз?

— Жамиятда бўлаётган барча ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар иқтисодий фанларда ҳам ўзининг инъикосини топади. Шу боис ҳозирги иқтисодиёт фанимиз ҳудуди ижтимоий ҳаётимиз сингари тўб ўзгаришларни бошидан кечирмоқда. Агар олдинги илмий дунёқараш билан ҳозирги иқтисодий фанларнинг таққосласак буни яққол кузатамиз. Биринчи навбатда эндиғи илмий-назарий асослар буткул ўзгарганини қайд этишимиз лозим. Замонавий иқтисодий фанлар фақат биргина (масалан, моддийлик-марксистик) дунёқарашга сунясманлик, балки шу соҳада дунё илми эришган барча оқим ва йўналишлар асосида ўз қиёфасини топтоқда. Иккинчидан, иқтисодиёт фанининг назарий-ўқувий таянчлари ўзгарди, қулайди. Бундан ташқари энди чиқарилаётган илмий хулосалар ва тасвияларнинг

турли-туманигини, демократлашганини ҳам таъкидлашимиз жоиз.

Келажак хусусида гапирадиган бўлсак, бундан буён чиқариладиган илмий хулосалар ҳам гоа, ҳам моддий жиҳатдан бирон-бир қийматга эга бўлсагина иқтисодий илмимиз порлоқ истиқболга эга бўлиши мумкинлигини қайд этиш лозим. Бироқ илм-фаннинг давлат мададига мўҳтож томонлари ҳам бор. Ҳўкуматимиз бу соҳада қатъи ўзгаришлар бошлади. Айниқса, ўтган йил Президент Ҳўзурида Давлат ва жамият қурилиши академиясининг очилиши барча ижтимоий фанлар қатори иқтисодий илм соҳасида ҳам катта воқеа бўлди. Энди олимларимиз фақат чуқур сифатли, натижалли илмий тадқиқот-

лар билангина иқтисодиёт илмининг нимага қодир эканлигини кўрсата олишлари лозим. Самарасиз илмга ва олимга эндиғи фан мўҳтож

Фан уфқлари ИҚТИСОДИЁТ — ЖАМИЯТ ТАЯНЧИ

— Илм чегара билмайди. Шунинг учун фан учун қимдан ўрганилгани аҳамиятсиздир. Ибн Сино, Беруний, Ал-Хоразми, сохибқирон Амир Темурнинг бошқариш илмини, Алишер Навоий ва Мирзо Улугбек илмини ҳалигача дунё олимлари кўзларига суртиб ўрганишляпти. Шунинг учун бизда ҳам улларга ибрат бўлади-ган жиҳатлар борлигига шубҳа билдиришининг ҳожаги йўқ.

Бир-икки йилда иқтисодий соҳада 100-200 йиллик таж-

амас.

— Кейинги пайтларда биз иқтисод масалаларида кўпроқ хорижий олимлардан сабоқ оладиган бўлиб қолдик. Айтингчи, бу хусусда бизда ҳам улларга ибрат бўлади-ган жиҳатлар борми?

— Илм чегара билмайди. Шунинг учун фан учун қимдан ўрганилгани аҳамиятсиздир. Ибн Сино, Беруний, Ал-Хоразми, сохибқирон Амир Темурнинг бошқариш илмини, Алишер Навоий ва Мирзо Улугбек илмини ҳалигача дунё олимлари кўзларига суртиб ўрганишляпти. Шунинг учун бизда ҳам улларга ибрат бўлади-ган жиҳатлар борлигига шубҳа билдиришининг ҳожаги йўқ.

химий, Мунаввар Қори Абдурашидов, Маннон Уйғур, Элбек, Боту, Отажон Ҳошим, Ойбек каби улуг зоатлар янги-янги китоблар, матбуот номналарини билан танишиб, ўз фао-

лиятлари учун маънавий озиқ олганлари маълум.

Кутубхона 1918 йилда маърифатчи эзилларнинг 1500 донга китоб ҳадясига эга бўлган эса, бугунги кунга келиб 320 минг китоб ва 180 номдаги газета ва журналлар ҳазинасига эга. Ҳар йили бу ҳазина беш мингдан ўн минггача нусхада қи-

лабалар, ўқувчилар ҳамда ўқитувчилардир. Айниқса, филология фани билан боғлиқ талаба ва мутахассислар кўп. Уларнинг ҳам аксариятини кутубхонада 1917 йилдан буён сақланаётган вақтли матчиёт намуналари қизиқтиради. Бу, демак, х

Юрт фарзанди, истиқлол курашчиси, ажойиб инсон Файзулла Хўжаев учун 1921—1923 йиллар энг оғир синови йиллар бўлди. Чунки янги ташкил этилган Бухоро Халқ Шўро республикасини кадрлар билан таъминлаш, мамлакатда ҳўжалик ишини йўлга қўйиш, маданиятни юксалтириш борасида астойдил меҳнат қилиш зарур эди. Бухоро Халқ Республикаси Нозирлар Кенгашининг раиси Файзулла Хўжаев ана шундай оғир давларда ватанпарвар сиймо сифатида тинмай меҳнат қилди.

Бу даврда синфий душманлар Файзулла Хўжаев, унинг дўстлари Абдурауф Фитрат, Садриддин Айний, Абдулвоҳид Муҳим, Усмон Хўжаев қабиларга қарши чиқдилар. Файзулла Хўжаевнинг бой оиладан келиб чиқиши, у савдогар боининг ўғли бўлганиги муҳолифларга катта дастак бўлди. Шу боис қайси анжуманларда, йиғилишларда бўлмасин Файзулла Хўжаевга, унинг ижтимоий келиб чиқишига доир саволлар беришар ва шу саволлар атрофида унга қарши тўхмат ва иғволарни тўқиб марказга, юқори таш-

хаёти билан, уларнинг турмуши билан яқиндан танишадди. Файзулла Хўжаевнинг жажжи қизи Виллоятни қўлида кўтариб, эркалатади. Файзулла Хўжаевга қизи ҳукумат оромгоҳида дам олиши кераклигини маслаҳат беради.

Қизни эндигина Москва тиббиёт институтини тугатиб келган ёш қиз—врач Фатина Петровна даволайди.

Файзулла Хўжаев Европада таълим олганлиги учун айниқса хотин-қизлар билан муомалада юксак маданиятда бўлади. Айтишларича аёлларга ҳушмуомалада бўлишда унинг олдида фақат маршал Тухачевский тушиши мумкин экан.

Даволочи врач қиз Фатина Петровна билан ўртоқларча самимий муносабатда бўлганлигидан унинг муҳолифлари Файзулла Хўжаевнинг тилини калта қилиш ниятида катта партиявий йиғилишларда бу хусусда унга талба-тесқари саволларни беради ва шу хусусда уни хотинбозликда айблашга ҳаракат қилардилар. Лекин уларнинг бу ноҳўра ҳаракатлари беҳуда кетади. Файзулла Хўжаевнинг юқорида айтганимиздек

Файзулла Хўжаев таваллудининг 100 йиллигига

ФИДОЙИ ИНСОН

килотларга шикоятлар ёзишар эди. Ана шундайлардан бири 1923 йилда Бухоро Компартиясининг биринчи котиби лавозимига кўтарилган Мавлонбеков ва унинг атрофидаги одамлар Файзулла Хўжаевнинг олиб бораётган ташқи ва ички сиёсати қарши турли бўғтондан иборат шикоятлари ҳатто халқлар «дохий-си Сталин номинга ҳам юборишган эди. Файзулла Хўжаев шундай оғир вазиятда эркин ва кўнгилдагидек ишлашга имконият бўлмаганлигидан юқори ташкилотларга ариза ёзиб Бухоро Халқ Шўро республикаси Нозирлар кенгашининг раислигидан озод қилишларини илтимос қилди. Лекин унинг бу илтимосини юқори ташкилотларнинг раҳбарлари қабул қилишмади. Чунки мана шундай оғир бир дамба фақат Файзулла Хўжаевга ўхшаган доно сиёсатдон, билимдон, ишбилармон, кенг халқ оmmasи билан муомалада бўлаолмайдиган раҳбар керак эди. Шунинг учун ҳам ўша даврдаги марказнинг Урта Осий бўйича вакили Знаменицкий Файзулла Хўжаев томонидан ёзилган аризани қабул қилмади ва ўзини бу лавозимда янада мустақкамкор ишлашга даъват қилди, унинг муҳолифларига қарши курашишга маслаҳат беради.

жуда катта шўхрат қозонишига ғаразғўйлик билан, ҳасад билан қаровчи душманлари анчагина бор эди. Шу боис унинг кейинги фаолиятларида ҳам пашшадан фил ясовчилар кўпайиб кетди. Юқори ташкилотларга давлат ва жамоат арбоби Файзулла Хўжаев тўғрисида ёзилган барча тўғри ва нотўғри шикоятлар кейинчалик ўзининг салбий изини қолдирди: 1937 йилда қизил империя жаллодлари ГПУ ходимлари Файзулла Хўжаевни ҳисбга оладилар ва 1938 йилнинг баҳорида СССР Олий судининг раиси Ульрих бошчилигида Олий суд ҳўми билан у энг олий жаза—отиб ўлдиришга ҳўкми қилинади. Суд жараёни ўн бир кун давом этади. Қораловчи СССР бош прокурори Вишинский Файзулла Хўжаевга бўлмаган айбонларни тиркайди. Ва у билан бирга 21 киши, жумладан Акмал Икромов, Бухаринлар 1938 йил 15 март куни ваҳийларна ўлдирилади. Файзулла Хўжаев Москвадаги Бутирка қамқонхонасида қатл этилиб унинг жасади Москва чеккасидаги Булровка кишлоғи ёнидаги жарликка улотқилирилади...

Биз истиқлол учун, Ўзбекистоннинг мустақиллиги учун фидокорона кураш олиб борган Файзулла Хўжаевнинг 100 йиллик тўйини нишонлар эканмиз унинг жасади кўмилган жойдан ҳокими олиб келиб, Бухоро шарифига ёки Тошкент шаҳрида унинг рамзий мазорини тикласак нур устига аъло нур, савоб иш бўлур эди.

Мажид ҲАСАНИЙ,
Филология фанлари номзоди, доцент.
СУРАТДА: Файзулла Хўжаев оила аъзолари билан (чапдан-оғина Райхонбону, турмуш ўртоғи Малика, қизи Вилоят, синглиси Робия).

Бир қўшиқ тарихи

МАНГУ ЯШАНГ, ФАЙЗУЛЛА БОБО!

Юртимизнинг ҳар бир тоши, ҳар битта гўшаси ўзида асрий тарихларни муҳасам этган. Бунинг ҳар доим фахр билан тақдорларимиз. Лекин шу тарихларнинг бир хили, шодлик бўлса, бирда га-га-гусса бисёр...

Азим Бухоро шарифининг кўчаларини кўп бор кезганман. Амир Олимхоннинг қасри, Минорада Калон, Мир Араб мадрасаси, Чор Минор қаршида саватлаб махлиб турганман. Тор кўчаларда неча бор адашганман. Лаби Ҳовуздаги чойхонада кўчой хўллаб, чанқоғимни қондирганман.

Бухоро шарифда бўлганимда доим бир азиз руҳ мен билан қадамба-қадам юргандек бўлади. Унинг чеккан оҳларини эшитгандек бўлман. Қулоғимга эса нолон овози чалингандек бўлади: «Менинг гуноҳим нима эди? Мен ўзимни гуноҳкор санамайман». Шунда тош минорлар ҳам кўйлаб юборгандек бўлади:

Қадим Бухорога лайлақлар келди,
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?
Ривоятлар келди, эртақлар келди,
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?

Шоир Мухаммад ЮСУФ ҳикоя қилади:
— Ҳизмат жўйм тўртинчи қаъдадаги наъриёт йўлидаги Файзулла Хўжаевнинг каттақон суварти бор эди. Унга боққанимда доим улуг зотнинг кўзлари эътиборимни ўзига тортарди. Нега шундай бахтли, юртга ота, бош-қош бўлган инсоннинг кўзларида бевад мунг? Кўзларида дарад? Бунчалар маънос кўзларини ҳеч қимда, ҳеч қаерда кўрмаганман. Юрагимни аланима ўртаб, кемириб юборгандек бўлаверарди. Шоир одамнинг юрағидаги тугён, ўртаниш тўрт қатор шеър бўлмағунча ич-барингизни эзиб ташлайди. Охири сатрларни қогозага туширдим:

Бизку эртаки ҳам суртгаймиз кўзга,
Муштоқмиз хабарга, муштоқмиз сўзга.
Ҳаммадан ҳам кўпроқ муштоқмиз сизга.
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?

Фақат бу эмас. Шу шеър тўртки бўлиб Чўлпон, Фитрат, Қодирий умуман халқимиз бошидаги қора кўнлар ҳақидаги дардли қиссам «Қора кўёш» дostonини ёздим. Демак, «Файзулла Хўжаев марсияси» шеърим ана шу дostonнинг дебоси сифатида дунёга келган экан-да? Нима, бўлмасин шеъримнинг тақдирдан хурсандман, жуда хурсандман.

... Кўшиқ янграйди. Унинг сатрларини тинглайсизу ҳофизга қўшилиб аста хиргойи қиласиз...
Бобоюрт сиздан сиздан хотира.
Чақнар чироқлари сиздан хотира.
Кўз ёш булоқлари сиздан хотира.
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?
Кўймадик жойига эъозингизни,
Айтмай кетдингизку дил розингизни.
Тинглаб юраримизу овозингизни
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Махмуджон АЗИМОВ ҳикоя қилади:
1939 йилда Улугбек ҳақидаги «Самарқанд» қўшиғини янги тайёёрлаган кезларим эдим.

Бир бора муаллифининг назаридан ўтказиб олиш учун Мухаммад Юсуфни излаб бордим. Не бахти ушбу қўшиқни назимимиз бўлбули, Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Орипов ҳам эшитдилар.

— Яхши қўшиқ бўлибди, — мақтадилар хурсанд бўлиб. Сўхбат асносида:
— Икковинлар Файзулла Хўжаев ҳақида ҳам бир қўшиқ қилмайсизларми? — деб қолдилар.

— Мен-ку тайёрман, шундай улуг зот ҳақида қўшиқ айтишга, — дедим, — лекин матини ким ёзаркин?!

— Мана, шоир бор, — дедилар Абдулла ака.
Мухаммаджон акам билан у киши ишлайдиган бинода бир неча бор бўлдим. Шу ердаги Файзулла Хўжаевнинг каттақон сувартини кўрсатиб:

Кўзларига қаранг, кўзларига, — деди Мухаммаджон ака, — бунчаларни дардманд нигоҳини қаерда кўргансиз?

Билсан шу лаҳзада Файзулла Хўжаев ҳақида шеър тугилаётган экан. Мен уни ташналик билан ўқиб чиқдим. Эқтирос билан қўй ёздим. Шунчалар ёниб ижро этдим. Қўшиқ жуда машҳур бўлиб кетди. Ҳатто менинг номим «Файзулла бобо» га айланди. Аслида яхши қўшиқ шоир дилида тугилади. Ўзтибор беринг:

Йнлар Самарқандга сирдош Бухоро,
Минорада уллар кўёш Бухоро.
Ибн Синоларни талаш Бухоро,
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?
Тўртқининг инсонга тортиқлари кўп.
Тортиқдан инсонга оғриқлари кўп.
Гуллаган воҳанинг нотиклари кўп
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?

Шундай ажойиб шеърини ажойиб қилиб қўйламаслик гуноҳ бўлмайдими? Балки Файзулла Хўжаевдек улуг инсоннинг руҳи қўллаб, қўшиқ машҳур бўлиб кетгандир. Шу инсоннинг неча йиллардан бери безовта руҳи лекин андак бўлса ҳам ором топан, шодланган бўлса, жуда бахтиёр бўлардик...

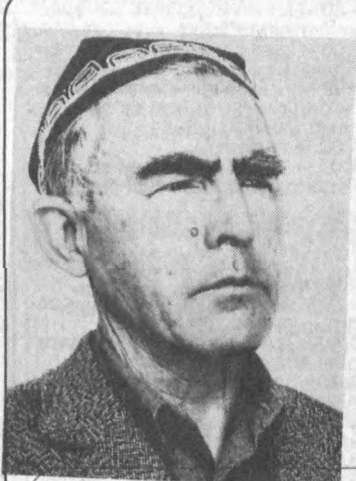
... Бухоронинг кўчаларини кўп. Ҳар бир кўчада сизни бир олам сир-асрор кутиб тургандек. Шу кўчаларини катта китобнинг арақларида ўхшатаман. Назаримда шу арақдаги сатрлар жамланиб кўз олдимга келадими, мен ўқийман:

Юракча санчилик ағёр отган ўк.
Етарсиз ерга ҳам озорингиз йўк.
Йўқлаб борай десак мазорингиз йўк.
Ўзингиз қайдасиз, Файзулла бобо?
Мен билан қадам-бақадм келатган ўша азиз руҳ тилга киргандек бўлади:

— Мен халқимнинг юрағидаман. Мен истиқлолга ташна юрлардада мангу жой топанман. Озод юртимнинг музаффар байроғи эпкиларинда, улугвор мадҳияси оханларинда ором олган жоним! Мени бошқа жойдан элманган!
Қўшиқнинг оханларини қанчалар мунис янграйди. У вужудимизда уйғотган туйғулар эса ундан ҳам мунис, ундан ҳам фуюкор...

Қўшиқ билан мангу яшанг, Файзулла бобо!
Темур УБАЙДУЛЛО.

❖ Юрт фарзанди, истиқлол курашчиси
❖ Кичкинтойларнинг катта шоири
❖ Мапакалп мутахассислар тайёрланмоқда
❖ Жамоат тартиби посбонлари

Таникли шоир Толиб Йўлдошнинг номини каттаюкчилик яхши билади. Унинг «Кўнгил деганлари», «Ёшлик уйлари», «Умрим», «101 тўртлик», «Ажабсанда», «Аттанг» сингари 20 дан ошиқ лирик ва ҳажвий тўпламлари аллақачон ўқувчилари қалбидан ўрин олган. Шоирни, айниқса, болаларлар жуда яхши кўришади. Толиб Йўлдош болалар шоири сифатида «Бобо ёнқоқ», «Оқ теракми кўк терак», «Шўхсиз, ширинсиз», «Ёқуб той—ёқимтой» сингари 20 га яқин каттаюкчилик китоблар ёзган.

Толиб Йўлдош 80 ёшга кирди. Шундай бўлса ҳам бир лаҳза бўйсин тинмасдан ижод билан банд. Бугун шоирни табаррук ёши билан қутлаб кичкинтойларга шоир болаларининг янги шеърларидан ҳавола қилмоқдамиз.

Болалик боғи

МАЧЧИҚИМИЗ ИЗОҚОЛИ

Мушумимиз йўқлади,
Дарроғ ўрни йўқлади.
Илиб келди оғиллар,
Увоёси қолгулар.
Сичқонини ҳўв оварди,
Камдан-кам инебарди.
Чакки бўлди, йўқлади,
Қаранг, ўрни йўқлади.
Ўз номига муносаб,
Йўлардек бир-бир босиб,
Юрарди савлат билан,
Отар савобат билан.
Ушанчоқ эмас эди,
Эришчоқ эмас эди.
Ҳа, жонивор йўқлади.
Улар хувилаб қолди.
Тирноқлари ханжардек,
Рақибига санчардек.
Панжарани оғанча,
Гоҳ қувиб, гоҳ қочанча.
Ушча уйлар эди,
Ҳўжумини уйлар эди.
Кўра-була йўқотдик.
Йўқ ерларга ўқ отдик.
Майил, кун кўриб юрсин.
Оғанларга бурюрсин,
Ушминг йўқолайлик,
Яшиларини қолмайлик.

ИЗОҚ МАЯДА

Кўп тўтарин ери ҳам йўқ
Ушоқ майда,
Туклаени теровилиш
Кони фойда.
Ҳар бир нарсга майдаликдан
Катта бўлар.
Киши билмас доим
ҳаракатда бўлар.
Шундан кўзга суртарлар
босманг, дея.
Ачиниб — ким тўқибди.
Ия-ия!
Кўтарамиз ердан дарроқ
кафитмизга.
Олтин бошоқ — ушоқ хайит
Бешар бизга.

ДЭМБОҚЛАРИМ

Дўбобокларим, болаликдан
Ушар бўлманг,
Ҳар гапда бир дов-лов ёниб,
Ушар бўлманг.
Билмайсиз, яхшиликдан
Киши унар.
Яхши одам бир умрга
Улмас ҳўнар
Каттапарнинг кўнган савом
Билан хўшланг.
Одоб-ахлоқ бурюрсин
Маҳкам уланг.
Меҳнатсевар бўлинг, ишча —
иштахалам,
Жон қойишнинг, соялар
бўлманг, билан.
Катта-кичик ҳаммасини ўз
хўрматини бор.
Тўри сўзининг мағзи тўла
ва бегубор.

СОБЛАК

Иссық жон йўқ иситмасиз
Бўлмаган ҳеч.
Иссинини ўчатиб юр,
Эртани — кеч.
Бўзун шундай, бириси кўни
Бошқарқосан.
Этинг жуежиб қалтирайсан.
Бўса-бўлар.
Нега бундай рангинг бир ҳўл,
иштаханг йўқ.
(Ҳамма вақт ҳам утавермасиз
кўнқ-сўнқ)
Оғзинг кўрар, сен парвосиз.
Бўса-бўлар.
Касалиқини бошланшини,
ахир бўлар.
Вақтин қўздан бермай юзур
Докторга бор.
Соғлиқини ҳўхитиб қўл,
бола, дарроқ!
Толиб ЙўЛДОШ.

ЗИЁДАЛА — ШУЛАЛА

Тили шакар Зиёдала,
Кўзи новот.
Сатта-качик бирдек ундан
Кўнла бобод.
Топсан бала,
Акс-хўлиш, барчага тенг.
Етқан бала,
Бир иш бўлса «лаббай», ҳўп деб
Қайтмасди.

Жон қойишнинг, соялар

бўлманг, билан.
Катта-кичик ҳаммасини ўз
хўрматини бор.
Тўри сўзининг мағзи тўла
ва бегубор.

Митти масаллар

ТЕНГ — ТЕНГИ БИПАН

— Бирлашми -и -и! Бирлашми -и -и! — Оч айқиннинг бу ўқирини ўрмон жониворларига худди «Кеп қолинг, текин ош» дегандай эшитилиб, қаймоқдай ёқиб тушди. Ҳаммалари бир-бирларини туртиб-суртиб, ўзларини айик усига урдилар: қуён, бугу, эчки, бўрсинк... Маймоқчи ландовувларнинг ҳаммасини ўз усига қамади-ю, шўрликларни бемалол

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

Митти масаллар

битта-битта еб ётаверди. Фақатгина қопкон жониворларни ўйлаб иш туттишга ундаган эди: етти ўлчаб — бир кес!!!

БИР БАЛОСИ БЎЛМАСА...

Олмахондан сўрашди:
— Тўнғиз билан бўри рўзгорларини бир қилиб, сеням ўз улфатларига тақдиф қилишган экан. Сен нега рад қилаясан? Уларга қўшилиб олсанг бўлмайми?

«Мустақиллик даври матбуоти»

ЙИЛНИНГ ЭНГ ИЛГОР ТАҲРИРИЯТИ, ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИ ТАНЛОВИ

Ўзбекистон Республикаси матбуотни қўллаб-қувватлаш жамғармаси ва республика Журналистлар уюшмаси «Мустақиллик даври матбуоти» шоири остида «Йилнинг энг яхши журналисти», «Йилнинг энг илгор таҳририяти» танловини ўтказди.

Танловда республика, вилоят, шаҳар, туман газеталарида, шунингдек, Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги телевидение ва радио журналистлари, таҳририят жамоалари қатнашишлари мумкин. Танловга тақдим этилаётган таҳририятлар фаолияти, мақолалар Ватанимиз мустақиллигини мустақамлашга, янгича миллий тафаккурни бойитишга қаратилган бўлмоғи, юксак маҳорат ва истеъдод талабларига жавоб бериши билан ажралиб турмоғи керак. Танловга тақдим этилган ижод намуналарига таҳририят жамоасининг қарори ва мўхтасар тақризи илова қилинади. Танлов мақолалари 2 нусxada Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси бошқарувиغا (700129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй) 1996 йилнинг 1 декабрига қадар юборилиши лозим. Ғолиблар 1997 йил арафасида матбуотда эълон қилинади.

- Танлов ғолиблари қуйидаги тартибда тақдирландилар:
1. Журналистлар учун:
 - Биринчи мукофот (тўртта) — ҳар бири 10000 сўм.
 - Иккинчи мукофот (бешта) — ҳар бири 7000 сўм.
 - Учинчи мукофот (бешта) — ҳар бири 5000 сўм.
 2. Республика, вилоят, шаҳар, туман ва кўп нусхали газета таҳририятлари учун:
 - Биринчи мукофот (бешта) — ҳар бири 10000 сўм.
 - Иккинчи мукофот (тўққизта) — ҳар бири 7000 сўм.
 - Учинчи мукофот (олтита) — ҳар бири 5000 сўм.
 3. Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, телевидение ва радио ижодкорлари учун:
 - Биринчи мукофот (иккита) — ҳар бири 10000 сўм.
 - Иккинчи мукофот (иккита) — ҳар бири 7000 сўм.
 - Учинчи мукофот (тўртта) — ҳар бири 5000 сўм.

Дўппи шикдим ипақлари тиллодан, Тилло эмас, заррин, заррин матодан...

Билим масканларида

ЯХШИ НИЯТ

ДУШАНБА, 27

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00 — 8.30 «Хафтаном».

17.50 Янгиликлар. 17.55 Ўзлонлар. 18.00 «Тошкент фаворалари». Телефильм.

ПАЙШАНБА, 30

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

18.00 Янгиликлар. 18.10 Ўзлонлар. 18.15 «Эртак».

22.05 Ўзлонлар. 22.10 «Жонли сайёра».

ТИЖОРAT ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» Республика бирлашмаси Тошкенбой Эгамбердиев номидаги Тошкент Давлат Циркида

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН «ЎЗБЕКСТОН — ВАТАНИМ МАНИМ» ҚУШИҚЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН Фойдаланувчи АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Тошкент оқшом» ва «Вечерний Ташкент» газеталари тахририятига малакали бухгалтер

«Тошкент оқшом» тахририяти жамоаси газетанинг соҳиб ходими Саъдулла Шодиевга киши

«Тошкент оқшом» тахририяти жамоаси газетанинг соҳиб ходими Саъдулла Шодиевга киши

ЧОРШАНБА, 29

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

18.00 Янгиликлар. 18.10 Ўзлонлар. 18.15 «Мультифейерверк».

22.05 Ўзлонлар. 22.10 «Жонли сайёра».

17.50 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Кўшигим, жон кўшигим».

ПАРВАНБА, 31

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш дастури. 8.00 — 8.25 «Ахборот».

18.00 Янгиликлар. 18.10 Ўзлонлар. 18.15 «Мультифейерверк».

22.05 Ўзлонлар. 22.10 «Жонли сайёра».

17.50 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Кўшигим, жон кўшигим».

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Маъзиллими: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кучаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-81-42, 36-57-27.